

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

REGIONŲ PLĖTROS PROGRAMA. REGIONINĖS PAŽANGOS PRIEMONĖS

2021-12-08

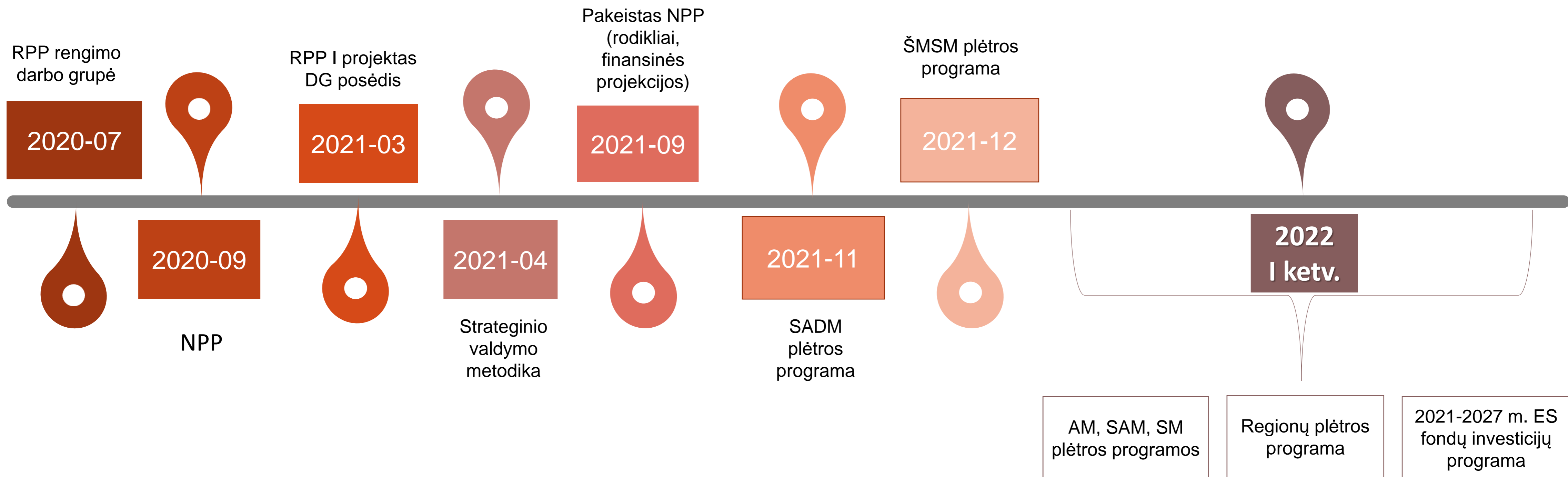
Arnoldas Abramavičius
Vidaus reikalų viceministras

Regionų plėtros programa

- Planavimo dokumentas, kuriame, siekiant įgyvendinti Nacionaliniame pažangos plane nustatytus strateginius tikslus ir pažangos uždavinius, konkrečių regionų lygiu detalizuojami Nacionaliniame pažangos plane nustatyti pažangos uždaviniai ir poveikio rodikliai, nustatomos išankstinės sąlygos, preliminarios reikalingos pažangos lėšos regionams.
- Regionų plėtros programoje nustatytų regioninės plėtros problemų priežastys ir priemonės problemoms spręsti nustatomos **regionų plėtros planuose**.

Regionų plėtros programos rengimas

Regionų plėtros problemos

- **1 problema: Geografiškai nesubalansuotas ir netvarus ekonominis augimas**

Ekonominiai skirtumai tarp regionų auga. Regionų ekonominius (pridėtinės vertės, užimtumo) netolygumus lemia dažnai gyventojų tankumas, atstumas iki ekonominių centrų, infrastruktūros prieinamumas. Transporto ir kitos inžinerinės infrastruktūros tinklas, kintą lėtai ir dažniausiai trijų didžiausių miestų naudai. Kita vertus, prieinamos viešosios paslaugos leidžia įtraukti didesnes gyventojų grupes į darbo rinką, todėl savivaldybės gali prisidėti prie problemos sprendimo.

- **2 problema: Didėjantys viešųjų paslaugų prieinamumo, skurdo ir socialinės atskirties netolygumai**

Problema yra kompleksinė. „Prieinama viešoji paslauga“ turi būti įperkama, pasiekiamą ir kokybiška. Savivaldybėms tenka sunki užduotis vienu metu užtikrinti visas tris savybes, bei prisitaikyti prie senstančios visuomenės, COVID-19 pandemijos sukeltų gyvensenos pokyčių.

- **3 problema: Netolygios plėtros poveikis aplinkai ir klimato kaitai***

Ši problema yra pirmųjų dviejų problemų pasekmė. Ekonomikos koncentracija ir optimizuojamos paslaugos didina transporto srautus, oro, grunto, vandens taršą vietiniu lygiu bei didina šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimus.

** preliminarios išvados. Nenagrinėta Aplinkos ministerijos papildomai pasiūlytų NPP uždavinių - žaliosios infrastruktūros, užterštų teritorijų ir oro monitoringo problematika.*

Teritoriniai netolygumai ir ypatumai

Pagal problemos mastą išsiskiria šios grupės:

- I grupė: **Trijų didžiausių miestų regionai** (Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos apskritys) turi problemų atskirose srityse (pvz. socialinio būsto ar tam tikrų socialinių paslaugų trūkumo). Dažniau patiria transporto srautų tarp miestų ir aplinkinių teritorijų neigiamas pasekmes. Tačiau rečiausiai susiduria su didelio ar labai didelio masto problemomis. Problemų priežastys mažiau kompleksiškos, susijusios su atskiros valstybės veiklos srities infrastruktūros (pvz. – transporto) prieinamumu ar paslaugos kokybės trūkumais.
- II grupė: **Šiaulių ir Panevėžio regionai** gali būti apibūdinti kaip „vidutiniai“. Visgi nedidelė ekonominių veiklų įvairovė ir žema ar vidutinė dirbančiųjų sukuriama pridėtinė vertė ir mažėjantis darbingo amžiaus žmonių skaičius šiems regionams sukuria „vidutinių pajamų spąstus“ – kol kas regionai auga panaudodami laisvos darbo jėgos potencialą, tačiau mažėjant darbo jėgai ir keičiantis technologijoms – toks augimas sustos.
- III grupė: **Utenos, Marijampolės ir Tauragės** regionai problemų turi daugiausiai. Ypač būdinga tai, kad jų sprendžiama viešųjų paslaugų prieinamumo problema visais atvejais siejasi su socialine atskirtimi ir galimybėmis dalyvauti darbo rinkoje ir poveikių klimato kaitai. Be to, apima ne vienos valstybės veiklos srities viešąsias paslaugas, o visą paslaugų prieinamumo kompleksą: įperkamumą, pasiekiamumą ir kokybę.
- IV grupė: **Telšių ir Alytaus** regionai turintys išskirtinių savybių – Telšių regionas – tolygiausiai išvystytas, Alytaus regionas – „įvairiausias“, pagal atskirus požymius ir problemas panašus į visas tris likusias regionų grupes.

REGIONINĖS PAŽANGOS PRIEMONĖS

NPP uždaviniai, finansinės projekcijos, ES fondų remiamos veiklos

VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

NPP UŽDAVINIAI

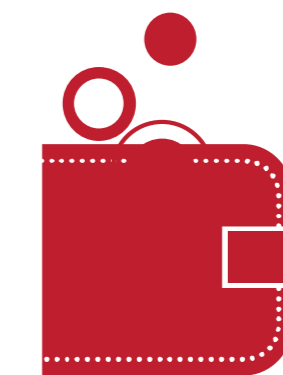
Stiprinti regionų
ekonominį augimą,
atsižvelgiant į jų
potencialą

Didinti darbo vietų
pasiekiamumą ir
viešųjų paslaugų
prieinamumą visiems

VEIKLOS

Investicinio potencialo
stiprinimas ir naujų ekonominių
veiklų plėtra (išskyrus Vilniaus,
Kauno ir Klaipėdos miestus).

Viešųjų paslaugų prieinamumo
užtikrinimas; Tvarios aplinkos
užtikrinimas miestuose

612,0 mln.

SUSISIEKIMO MINISTERIJA

NPP UŽDAVINIAI

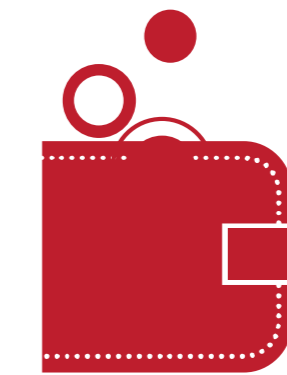
Didinti atsinaujinančių ir alternatyvių degalų vartojimą transporto sektoriuje, skatinti darnų įvairiarūšį judumą ir mažinti transporto sukeltą aplinkos taršą

Gerinti šalies transporto junglumą šalies viduje, su ES valstybėmis narėmis ir trečiosiomis šalimis, užtikrinti eismo saugumą

VEIKLOS

Įgyvendinti 18 Lietuvos didžiųjų miestų ir kurortų DJMP, kurių parengimas buvo finansuotas ES 2014–2020 m. laikotarpio lėšomis, numatytas darnaus judumo priemonės

Savivaldybių susisiekimo infrastruktūros tobulinimas, diegiant eismo saugumo priemones vietinės reikšmės keliuose

362,5 mln.

APLINKOS MINISTERIJA

NPP UŽDAVINIAI

Mažinti susidarančių atliekų kiekį ir efektyviai jas tvarkyti

Stiprinti neigiamo poveikio aplinkai prevenciją, aplinkos monitoringą ir aplinkos apsaugos kontrolę

Išsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę, ekosistemų, jų paslaugų kokybę bei kraštovaizdžio savitumą ir užtikrinti darnų gamtos išteklių naudojimą

Gerinti vandens telkinių būklę bei didinti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumą ir efektyvumą

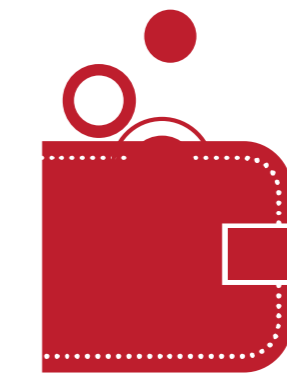
VEIKLOS

Komunalinių atliekų rūšiuojamojo atliekų surinkimo pajėgumo plėtra
Didelių gabaritų atliekų aikštelių, žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių tinklo plėtra

Oro monitoringo sistemų stiprinimas

Žaliosios infrastruktūros urbanizuotoje aplinkoje plėtojimas
Praeityje pažeistų ir užterštų teritorijų tvarkymas

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtra
Vandens gerinimo įrenginių statyba
Nuotekų valymo įrenginių nauja statyba ir rekonstrukcija

260,8 mln.

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

NPP UŽDAVINIAI

Didinti neįgaliųjų ir jų šeimų, senyvo amžiaus žmonių bei kitų pažeidžiamų ir socialinėje atskirtyje esančių grupių gerovę

VEIKLOS

Socialinio būsto plėtra
Plėtoti ir modernizuoti paslaugų, reikalingų įgyvendinti institucinės globos pertvarką, infrastruktūrą
Plėtoti ir modernizuoti nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūrą
Plėtoti socialinių paslaugų įstaigų senyvo amžiaus asmenims infrastruktūrą bendruomenėje

260,0 mln.

ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

NPP UŽDAVINIAI

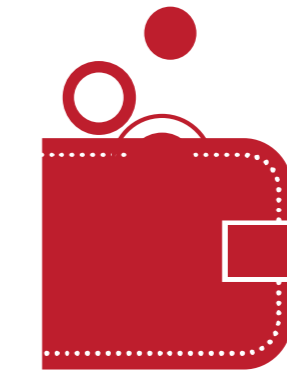
Pagerinti ugdymosi rezultatus ir sumažinti jų atotrūkį

Didinti švietimo įtrauktį ir prieinamumą, užtikrinti saugią aplinką kiekvienam asmeniui

VEIKLOS

Padidinti ugdymo paslaugų prieinamumą atskirtį ar socialines rizikas, dėl kurių kyla grėsmė patirti socialinę atskirtį, patiriantiems vaikams, kuriant naujas ikimokyklinio ugdymo vietas ir infrastruktūrą pritaikyti neįgaliesiems efektyviai veikiančiose mokyklose

Visos dienos mokyklos erdvių sukūrimas ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio bei pagrindinio ugdymo programas vykdančiose švietimo įstaigose

67,0 mln.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

NPP UŽDAVINIAI

Skatinti sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo veiklas ir stiprinti psichologinį (emocinį) visuomenės atsparumą

VEIKLOS

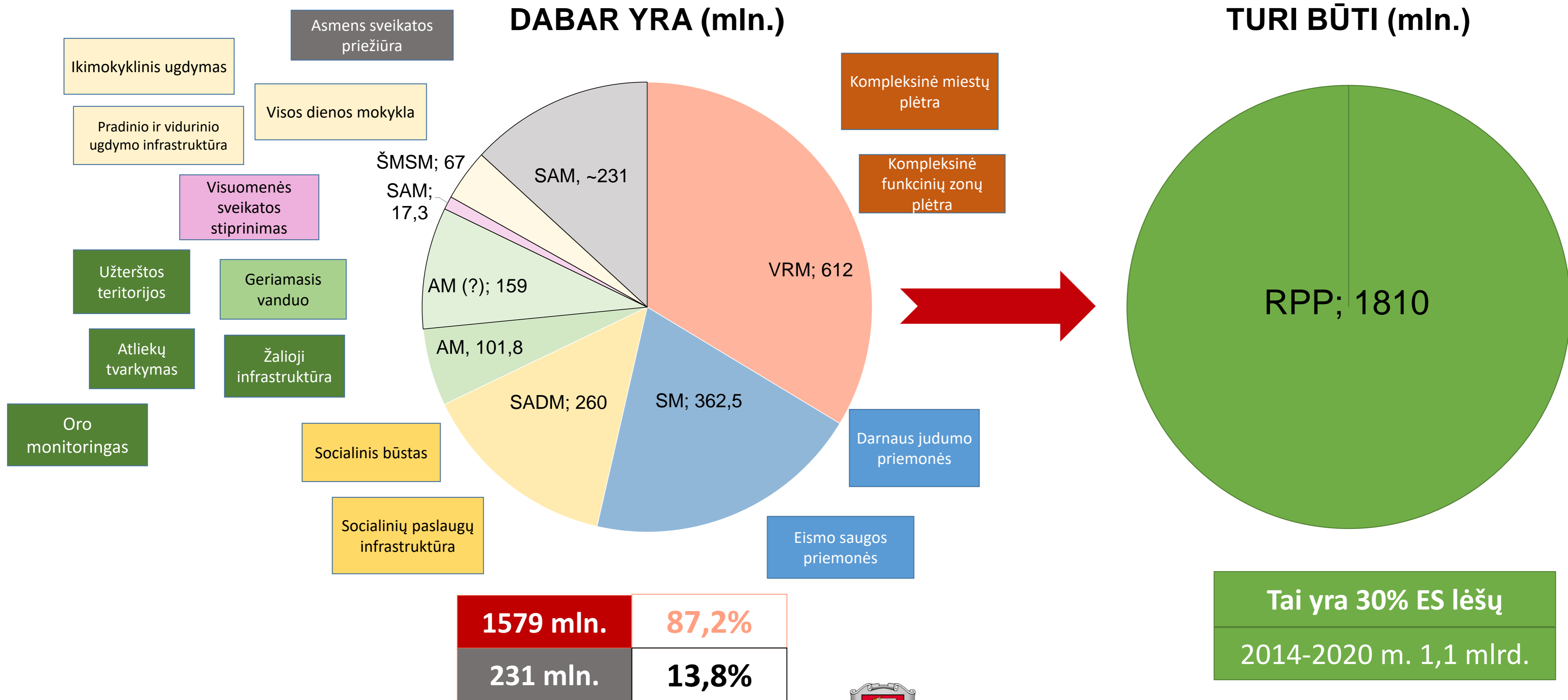
Skatinti prevencines priemones, stiprinančias visuomenės sveikatą bei psichologinę gerovę ir atsparumą

17,2 mln.

Finansinės projekcijos

Neišspręsti klausimai

- Nenustatytos regioninės pažangos priemonės asmens sveikatos srityje (SAM)
- Nenumatytas finansavimas Sostinės regionui:

- eismo saugos problemoms spręsti (SM)

regiono keliuose ir gatvėse žūsta ar sužeidžiama daugiausiai žmonių – 23 proc. visų žuvusiųjų ir 25 proc. visų sužeistųjų Lietuvoje 2020 m.

- visos dienos mokyklų ir neformaliojo švietimo paslaugų plėtrai (ŠMSM)

dalyvavimo neformaliajame švietime rodiklis 3-ias žemiausias tarp visų regionų

VIDAUS REIKALŲ
MINISTERIJA

AČIŪ UŽ DĖMESĮ!